

VAD ÄR DÅ EN *människa?*

I 1 MOS 2:7 LÄSER VI ATT GUD FORMADE EN MÄNNISKA – ADAM – AV STOFT FRÅN MARKEN. SEDAN BLÅSTE HAN IN SIN LIVSAND I HENNES NÄSA. NÅGRA VERSER LÄNGRE FRAM STÅR DET ATT GUD OCKSÅ HADE FORMAT MARKENS ALLA DJUR PÅ SAMMA SÄTT (v 19).

Ur ett rent kemiskt-biologiskt perspektiv skulle vi därför förvänta oss stora likheter mellan människor och djur.

Ur ett andligt perspektiv kan vi däremot förvänta oss stora skillnader, eftersom det var just människan som Gud utrustade till att råda över världen, i bemärkelsen bruka, utveckla och förvalta den. Delfiner och schimpanser må ha ett visst mått av intelligens, men råda över världen – nej det inser var och en inte skulle vara möjligt.

Att det med facit i hand kanske kunde varit önskvärt ur miljösynpunkt är en annan femma. Jordens luft hade onekligen varit friskare och vattnet klarare om så varit fallet.

Det har länge funnits en tydlig ten-

dens att djurs egenskaper förmänskligas och människor "fördjuras". Rent visuellt blir det tydligt när vi ser avbildningar av "Lucy" och andra så kallade homininer där konstnärerna anstränger sig till det yttersta för att med utgångspunkt från några benfragment konstruera "felande länkar" mellan människor och apliknande varelser. Helhetsintrycket kommer att bygga 1% på evidensen och 99% på konstnärens fantasi. Huvudsaken är att göra den evolutionära berättelsen trovärdig för allmänheten, i synnerhet alla barn som besöker våra museer.

Men hur är det egentligen med den där gränslinjen mellan människor och djur. Är den verkligen så flytande och oklar som man vill få oss att tro?

Svaret är nej.

Forskare från Lunds universitet visade för några år sedan¹ att både kråkor och talgoxar besitter minst lika god intellektuell förmåga som schimpanserna. Det ger oss en hälsosam hint om att det är lätt att stirra sig blind på de anatomiska likheterna mellan schimpanserna och oss. Jämför vi talgoxen med oss så är det lite lättare att inse hur unika vi människor är i skapelsen.

Man kan naturligtvis undra varför Gud gjorde oss så lika schimpanser? Visste Han inte att gudsförnekare skulle komma att ta det som en intäkt för att vi har samma urmormor som de?

Kanske var det just därför han gjorde det? För att sätta vår tro på hans

"Och Herren Gud formade människan av stoft från jorden och blåste in livsande i hennes näsa. Så blev människan en levande själ."

JOCEN LUNDIN

Ord på prov.

Eller kanske var det tvunget att någon varelse skulle vara mest lik människan. Om aporna inte existerat och grisen hade varit det djur som liknade oss mest, ja då kan man nog utgå från att vi fått se omfattande rekonstruktioner av vårt släktskap med dem, men trynen som gradvis utvecklades mot näsor och knorrar som successivt tillbakabildades i takt med att de utvecklade grisarna reste sig alltmer upp på bakbenen.²

Kanske var det för att påminna oss om att vi, trots vår höga ställning i Guds skapelse, ska inse att vi trots allt är dödliga varelser av kött och blod, som inte har rätt att förhäva oss och hantera naturen hänsynslöst?

Hur det än må vara med den saken är en biblisk syn på människan att hon skapades "nästan till ett gudaväsen" (Ps 8:6), formad som hon är till Guds avbild. Men samtidigt skapelsens mest fallna och kluvna varelse, fullt kapabel att veta vad som är rätt, gott och sant, men samtidigt hjälplöst etiskt-moraliskt funktionshindrad och utan förmåga att leva efter det. Hur skulle evolutionen kunnat skapa en så motsägelsefull varelse?

Bibeln är som alltid relevant. Vi är verkligen Guds avbilder, men fallna, och i behov av en Fars förlåtelse och varma famn!

/Redaktionen

NOTER

1. Se <https://www.svt.se/nyheter/lokalt/skane/korpen-lika-smart-som-schimpansen> (kortare: [krymp.nu/2uL](https://www.krymp.nu/2uL)) och <https://www.lu.se/article/taloxars-impulskon-troll-i-niva-med-schimpansernas> (kortare: [krymp.nu/2uM](https://www.krymp.nu/2uM))
2. Faktum är att en fossil gristand tjänstgjort som en förmodad länk i människans evolution. Den tolkades som tillhörande en apmänniska med namnet *Hesperopithecus* (ungefär: "förhoppningsvis en apa"). Men förhoppningen kom så småningom på skam den gången. Det hör till saken att grisar har en rad både anatomiska och genetiska likheter med människan som gör att vi kan testa läkemedel på dem och exempelvis transplantera hjärtklaffar från grishjärtan till mänskliga hjärtan. Men de likheterna anses inte bero på nära släktskap, utan så kallad "konvergent evolution", d v s "det-bara-råkade-bli-samma-för-att-miljön-var-samma".